

YOSH BOLALARGA TILLARNI OSON O'RGATISH VA ULARNING INTELLEKTUAL SALOHIYATINI OSHIRISH

Qudratov Orzimurod Alijon o'g'li

Saydullayev Sardor Bastam o'g'li

Daminova Nigora Qudratovna

Ilmiy rahbar

Annotatsiya: *Bugungi kunda maktabda ingliz tilini o'qitishda ilg'or ta'lim texnologiyalaridan foydalanish, noan'anaviy metodlarni qo'llash ustida ishlar olib borilmoqda. Ushbu maqolada ingliz tilini samarali o'rgatishning bir necha usullari hamda til va uni o'rganishda foydalaniladigan zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan ham bir nechta yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar. *Til, ingliz tili, tilni mustaqil o'rganish, ta'lim texnologiyalari, loyiha, qiziqish, faollik, interaktiv metodlar.*

Tilni o'zlashtirish bolaning intellektual rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Yoshligida bir nechta tillarni o'rganish nafaqat muloqot qobiliyatini oshiradi, balki ko'plab kognitiv imtiyozlarni ham beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bolalar yangi tillarni qiyinchiliksiz o'zlashtirish qobiliyatiga ega, bu esa erta tilni o'rganish ularning intellektual salohiyatini rag'batlantirish uchun ajoyib imkoniyatdir. Ushbu maqolada biz yosh bolalarga tillarni oson o'rgatishning samarali strategiyalari va usullarini va bu ularning umumiy kognitiv rivojlanishiga qanday hissa qo'shishini o'rganamiz. Yosh bolalarga til o'rgatishning eng samarali usullaridan biri bu kundalik muloqotga kirishishdir. Maqsadli til doimiy ravishda gapiriladigan muhitni yarating, bolalarning kundalik ishlarida unga ta'sir qilishini ta'minlang. Suhbatlarda qatnashing, qo'shiqlar kuylang va maqsadli tilda hikoyalar aytib bering. Ushbu immersiv yondashuv bolalarga o'z ona tilini o'zlashtirganidek, tilni tabiiy ravishda tushunishga yordam beradi.

Vizual va eshitish vositalaridan foydalaning

Yosh bolalar vizual va eshitish stimullariga yaxshi javob beradilar. Yangi lug'at va tushunchalarni tanishtirish uchun kartalar, rasmi kitoblar va videolar kabi ko'rgazmali qo'llanmalarni qo'shing. Tinglash qobiliyatini oshirish uchun qo'shiqlar, qofiyalar va podkastlar kabi qiziqarli audio materiallardan foydalaning. Bu yordamlar bolaning his-tuyg'ularini rag'batlantiradi va o'quv jarayonini zavqlantiradi, tilni o'zlashtirishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi.

O'yinga asoslangan ta'lim

O'yin bola rivojlanishining muhim jihati bo'lib, u til o'rganishda kuchli vosita bo'lishi mumkin. Bolalarni yangi lug'at va jumla tuzilmalarini mashq qilishga undaydigan tilga yo'naltirilgan o'yinlar va tadbirlarni loyihalash. Ularni rol o'ynash stsenariylariga jalb qiling, bu erda ular o'zlarini turli qahramonlar sifatida

ko'rsatishlari va maqsadli tildan foydalanib muloqot qilishlari mumkin. Til o'rganishni o'yinga kiritish orqali bolalar faol ishtirokchilarga aylanadi, bu esa tilni saqlab qolish va intellektual o'sishni oshiradi.

Takrorlash va mustahkamlash

Yosh bolalarga tillarni o'rgatishda takrorlash muhim ahamiyatga ega. Yangi so'z va iboralarni doimiy ravishda kiriting, ularni turli kontekstlarda takrorlang. Muntazam takrorlash mashg'ulotlari va amaliyot mashqlari orqali til o'rganishni mustahkamlang. Lug'at va grammatika tuzilmalari bilan doimiy ravishda tanishish bolalarga tilni o'zlashtirishga yordam beradi va keyingi o'rganish uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Madaniy tajribalar

Bolalarni maqsadli til bilan bog'liq madaniyat bilan tanishtirish ularning til o'rganish tajribasini oshiradi. Interfaol tadbirlar orqali an'analar, festivallar, taomlar va urf-odatlar kabi madaniy elementlarni o'rganing. Bolalarni madaniy xilma-xillikni qadrlash va tushunishga undash, chunki bu ularning til va intellektual ufqlarini boyitadi.

Texnologiya o'quv yordami sifatida

Bugungi raqamli asrda texnologiya til ta'limida qimmatli ittifoqchi bo'lishi mumkin. Til o'rganish ilovalari, interaktiv veb-saytlar va yosh o'quvchilar uchun mo'ljallangan ta'lim dasturlaridan foydalaning. Ushbu vositalar tilni o'zlashtirishga yordam beradigan qiziqarli mashg'ulotlar, o'yinlar va mashqlarni ta'minlaydi, shu bilan birga texnologiyani yaxshi biladigan bolalarning afzalliklarini qondiradi.

Ota-onalar ishtiroki va yordami

Bolaning til o'rganish yo'lida ota-onaning ishtiroki hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ota-onalarni uyda tilni mashq qilish, birgalikda o'qish va farzandlarini tegishli til resurslari bilan tanishtirish orqali faol ishtirok etishga undash. Ota-onalarning yordami izchil til muhitini yaratadi va til o'rganishga ijobiy munosabatni rivojlantiradi.

Xulosa

Yosh bolalarga til o'rgatish ularning muloqot qobiliyatlarini kengaytiribgina qolmay, balki intellektual salohiyatiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilar va ota-onalar til o'rganish uchun intensiv va qiziqarli muhit yaratish, vizual va eshitish vositalarini o'z ichiga olish, o'yinga asoslangan o'rganishni birlashtirish va takrorlash va madaniy tajribalar orqali tilni o'zlashtirishni kuchaytirish orqali bolalarga kuchli til ko'nikmalarini rivojlantirishga va ularning kognitiv qobiliyatlarini oshirishga yordam berishlari mumkin. To'g'ri strategiyalar va qo'llab-quvvatlash bilan yosh o'quvchilar til o'rganishni osonlikcha qabul qilishlari va bilim va madaniy tushunish olamiga eshiklarni ochishlari mumkin.